

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, Security Studies

URL of the journal / URL časopisu: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Author(s) / Autor(i): Mária Rošteková
Article / Článok: Ocenenie Rytiera Rádu akademických paliem udelené pedagógovi Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
Publisher / Vydavateľ: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica
DOI: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.3.190-192>

Recommended form for quotation of the article / Odporúčaná forma citácie článku:

ROŠTEKOVÁ, M. 2020. Ocenenie Rytiera Rádu akademických paliem udelené pedagógovi Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. In *Politické Vedy*. [online]. Vol. 23, No. 3, 2020. ISSN 1335 – 2741, pp. 190-192. Available at: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.3.190-192>

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

OCENENIE RYTIERA RÁDU AKADEMICKÝCH PALIEM UDELENÉ PEDAGÓGOVI UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

CHEVALIER OF THE ORDRE DES PALMES ACADÉMIQUES BESTOWED TO A TEACHER FROM THE MATEJ BEL UNIVERSITY IN BANSKÁ BYSTRICA

Mária Rošteková*

Riaditeľ Slovensko-francúzskeho univerzitného inštitútu, Doc. PaedDr. **Radovan Gura**, PhD., z Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov (FPVaMV) Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici si prevzal z rúk Veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku, J. E. pána **Christopha Léonziho** významné francúzske ocenenie – Rytiera Rádu akademických paliem za výnimočný prínos pre rozvoj francúzsko-slovenskej univerzitnej spolupráce.

Odovzdanie rytierskeho rádu sa uskutočnilo 9. júla 2020 vo Francúzskej rezidencii za prítomnosti atašého pre vedeckú a univerzitnú spoluprácu z Francúzskeho inštitútu, **Françoisa-Xaviera Mortreuilu**, ďalej prorektora pre vedu a výskum UMB, prof. PhDr. **Petra Terema**, PhD., dekana FPVaMV, PhDr. **Branislava Kováčika**, PhD., frankofónnej akademickej obce a najbližšej rodiny oceneného.

Rád akademických paliem (Ordre des Palmes Académiques) je druhým najstarším vyznamenaním, ktoré sa vo Francúzsku udeľuje civilným osobám. Jeho pôvod nájdeme v období Prvého francúzskeho cisárstva, kedy **Napoleon Bonaparte** začal udeľovať vyznamenanie Oficiera Akadémie na počesť

---

* PaedDr. Mária Rošteková, PhD. pôsobí ako členka Slovensko-francúzskeho univerzitného inštitútu (SFUI), Kuzmányho 3, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: maria.rostekova@gmail.com.

<https://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.3.190-192>

významných členov Univerzity. Dovtedy jediné vyznamenanie pre civilistov, Rád Čestnej légie, bolo udeľované nielen civilistom, ale najmä príslušníkom armády.

Napoleon sa do dejín zapísal ako veľký organizátor výdobytkov revolúcie. Prostredníctvom jeho rozhodnutí sa Francúzsko stalo prvým moderným národným štátom so systémom jednotného štátneho školstva, ktoré v období pred revolúciou riadila prevažne cirkev. Keďže **Napoleon I.** si bol vedomý dôležitosti vzdelávania nielen pre rozvoj ľudskej bytosti, ale najmä pre rozvoj celej spoločnosti, teda národa, v oblasti vzdelávania prijal celý rad zásadných opatrení (Daubard, 2008). Jedným z nich bolo vydanie dekrétu zo 17. marca 1808 o organizácii Francúzskej univerzity, ktorým bolo verejné vzdelávanie celého impéria zverené výlučne tejto inštitúcii.

V tomto období sice ešte nemôžeme hovoriť o ráde, príp. vyznamenaní v pravom zmysle. Avšak na základe uvedeného legislatívneho opatrenia bolo umožnené členom Akadémie udeľovať tri hodnosti, ktoré sú do veľkej miery podobné tým dnešným. Až **Napoleon III.** modifikoval spôsob ich udeľovania tak, že sa stali skutočným vyznamenaním (Daubard, 2008). Cisárske nariadenie z 27. decembra 1866 stanovilo, že vyznamenanie môže byť udelené nielen pedagógom univerzitného a sekundárneho stupňa, ale aj učiteľom primárneho vzdelávania, rovnako ako príslušníkom vedeckej komunity, úradníkom správy verejného vzdelávania a mnohým ďalším.

Dekrétom zo 4. októbra 1955 bol vytvorený samotný Rád akademických paliem, ktorý rozlišuje tri stupne: rytiera, oficiera a komandéra. Ocenenie je udeľované pedagógom, ale aj osobám, ktoré majú zásluhy vo francúzskom vzdelávaní, vede a kultúre. Medaila Rytiera je vyhotovená v tvare palmových ratolestí, ktoré sú pokryté fialovým smaltom. Je udeľovaná adeptom nad 35 rokov, ktorí v školstve pracujú najmenej 10 rokov. Ocenenie môžu získať aj zahraniční kandidáti za šírenie francúzskej kultúry vo svete. Návrhy na udelenie medaily vyhodnocuje Rada akademických paliem, ktorej predsedá francúzsky minister školstva. Zasadá v nej aj jeden z členov výboru pre Rád čestnej légie a hlavný inšpektor francúzskeho ministerstva školstva. Zoznam vyznamenaných potvrdzuje predseda vlády Francúzskej republiky.

Pán veľvyslanec vo svojom príhovore poukázal na osobitný prínos doc. **R. Guru**, ktorý je predovšetkým odborníkom na francúzsku zahraničnú politiku. Svoje vedecké výstupy publikuje nielen doma, ale aj v zahraničí a prostredníctvom mediálnych výstupov ich sprístupňuje širokej verejnosti. Ako

vysokoškolský pedagóg zabezpečuje viaceré predmety, prostredníctvom ktorých študentom sprostredkúva hodnoty a postoje Francúzskej republiky. Na tieto témy doposiaľ viedol veľké množstvo diplomových prác a bol súčasťou medzinárodných francúzsko-slovenských komisií pre obhajoby dizertačných prác. Spoluorganizoval množstvo medzinárodných vedeckých konferencií v spolupráci s francúzskymi partnermi. V neposlednom rade však doc. **Gura** nesie veľké zásluhy na založení a riadení SFUI, ktorý sa za 9 rokov existencie etabloval ako významný slovenský aktér v oblasti vzdelávania a výskumu, čím prispel k rozvoju spoločných francúzsko-slovenských študijných programov na viacerých slovenských univerzitách, k zvyšovaniu príťažlivosti Francúzska v priestore Slovenska a strednej Európy a k budovaniu Európskeho vysokoškolského vzdelávania a výskumu.

Na záver J. E. pán veľvyslanec **Christophe Léonzi** zdôraznil, že ocenený svojím zanietením prispel aj k rozvoju francúzsko-slovenského priateľstva, čo doc. **Radovan Gura** v ďakovnej reči vysvetlil slovami francúzskeho spisovateľa a básnika **Henriho de Borniera**: „Každý človek má dve krajiny: Tú svoju a Francúzsko!“

Literatúra:

DAUBARD, É. 2008. 1808, création des Palmes académiques. In *Revue du Souvenir Napoléonien*, n° 474, janvier-mars 2008. Dostupné na internete: <https://www.napoleon.org/histoire-des-2-empires/articles/1808-creation-des-palmes-academiques/>